

TARSİM - TARIM SİGORTALARI HAVUZU

S/1) TARSİM NEDİR?

Türkiye'de devlet destekli tarım sigortası poliçelerinin üretim ve hasar işlemlerinin yapılması, riskin paylaştırılması ve reasürans koruması için kurulmuş olan havuza 'Tarım Sigortaları Havuzu' yani kısaca **TARSİM** diyebiliriz.

Basit anlamda ise sigorta yaptıran çiftçilere, prim desteği sağlanan ve teminat kapsamındaki bir risk nedeniyle hasar olması durumunda da, sigorta prensipleri ve teknikleri çerçevesinde, hasar tazminatı ödemesi yapılan bir sistemdir.

5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu ile "Tarımda Risk Yönetimi" yeni bir boyut ve ivme kazanmış olup, üreticilerin, kanunda belirtilen riskler nedeniyle uğrayacağı zararların tazmin edilmesini temin etmek ve prim desteği sağlamak üzere tarım sigortaları uygulamasına yönelik esaslar belirlenmiştir.

S/2) TARSİM'İN GÖREVLERİ NELERDİR?

14/06/2005 tarihli 5363 sayılı "Tarım Sigortaları Kanunu" uyarınca kurulmuş olan Tarsim'in görevleri arasında;

- Prim tahsilatı,
- Hasar tespiti,
- Tazminat ödemesi,
- Reasürans teminatı bulma ve istatistiksel çalışmalar,
- Reklam ve Fon yönetimi,

yer alır.

Bu işlemlerin uygulamaya geçirebilmek adına ise havuza bağlı Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş. kurulmuştur. Havuzun Yönetim Kurulu; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı'ndan ikişer, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş'den birer olmak üzere toplam yedi üyeden oluşmaktadır.

Aslında bakılırsa modern bir risk yönetim şekli olan Tarım Sigortaları Havuzu ile sistem güvence altına alınmış, yaşanan risklere maruz kalan üreticilerin ürünleri teminat altına alınarak, üretimin sürdürülebilir olmasının sağlanması ve risklerden doğabilecek belirsiz kamu bütçe yükünün planlı hale getirilerek üreticilerin uzun vadeli gelir istikrarına kavuşturulması amaçlanmaktadır.

S/3) HANGİ TÜR SİGORTALAR BULUNMAKTADIR?

7 farklı sigorta türü bulunmaktadır.

- 1) Bitkisel Ürün Sigortası,
- 2) Sera Sigortası,
- 3) Büyükbaş Hayvan Sigortası,
- 4) Küçükbaş Hayvan Sigortası,
- 5) Kümes Hayvan Sigortası,
- 6) Arıcılık Sigortası,
- 7) Su Ürünleri Hayat Sigortası

S/4) PRİM ÖDEMELERİNDE DEVLET DESTEĞİ BULUNMAKTAMIDIR?

Ürünler, riskler, bölgeler ve işletme ölçekleri itibariyle, Devlet tarafından sağlanacak prim desteği miktarları, her yıl Havuz Yönetim Kurulu'nun teklifi ve Bakanlığın onayı üzerine, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmektedir.

2016 yılı itibariyle bitkisel ürünlerini, seralarını, büyük ve küçükbaş hayvanlarını, kümes hayvanlarını ve su ürünlerini sigortalayan üreticilerin ödemesi gereken sigorta priminin %50'si (don teminatında 2/3'ü), Devlet tarafından karşılıksız destek olarak karşılanmaktadır. Amaç; üreticileri, sigorta yaptırmaya teşvik etmektir.

S/5) TARSİM HANGİ RİZİKOLARI TEMİNAT ALTINA ALIYOR?

Sistem bitkisel ürünleri ve büyükbaş/küçükbaş hayvanları sigorta altına almaktadır.

Bitkisel Ürünler Sigortası; dolu, fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını zararlarını, yaş meyve, sebze ve kesme çiçekler

için; doludan kaynaklanan kalite kaybı risklerini, açık alanda meyveler için; ilave olarak don riskini tazmin ediyor.

Ayrıca sigortaya kabulü uygun görülen seralardaki örtü, iskelet, teknik donanım ve ürüne; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşıt çarpması, kar ve dolu ağırlığı ile sel ve su baskınının verdiği zararlar teminat altına alınıyor.

Büyük ve Küçükbaş Hayvanlarda ise; ihbarı mecburi hastalıklar hariç olmak üzere, her türlü hayvan hastalıkları ve gebelik, doğum veya cerrahi müdahale sonucu ölüm, yavru atma ve yavru ölümü, her türlü kaza, yılan ve böcek sokması, zehirli çayır otları ve yeme bağlı zehirlenmeler, her türlü doğal afetler ve güneş çarpması ve yangın veya infilak sebebiyle meydana gelen ölümler ve mecburi kesimler nedeniyle, sigortalının, doğrudan doğruya uğradığı maddi zararı temin ediyor. Kümes hayvanları ve su ürünleri, ölüm riskine karşı hayat sigortası kapsamında güvence altında bulunuyor.

S/6) HASAR BİLDİRİMLERİ NE ZAMANA KADAR YAPILABİLİYOR?

Bu kapsamda yaşanması muhtemel risklere karşı Bitkisel Ürün Sigortalarında; poliçede üreticinin kendi iradesiyle beyan ettiği hasat tarihinden sonra ve hasat tarihini müteakip dosyanın ikmalinden sonraki 1 Ay içerisinde; Hayvan Hayat Sigortalarında ise, dosya ikmal edildikten sonraki 1 Ay içerisinde hasar/tazminat ödemeleri gerçekleştirilebilmektedir.

S/7) TARSİM HAKKINDA YAPILAN YASAL DÜZENLEMELER NELERDİR?

- 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu,
- Tarım Sigortaları Havuzu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik,
- Tarım Sigortaları Uygulama Yönetmeliği ,
- ‘‘Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler,

Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin” Bakanlar

Kurulu Kararı,

-Yapılan Sözleşmeler, bu kapsamda ortaya konan yasal düzenlemelerdir.

Ticari ve Özel Sigorta Şirketleri aracılığıyla hayata geçirilen sistemde, sigortalananların aracı şirketlere karşı haklarını irdelemek gerekirse; Tarım Sigortaları Havuzu tarafından yetkilendirilen Ticari Sigorta Şirketlerinin rolü aldıkları komisyon ücreti karşılığında aracılık hizmeti vermesi şeklindedir. Poliçe düzenlerken, devlet destekli bu sigorta sistemini çiftçiye/üreticiye doğru, eksiksiz ve hatasız bir şekilde anlatmakla mükelleftirler. Bu sigorta şirketlerinin Tarım Sigortaları Havuzu adına, standart poliçe düzenlemek ve bir suretini üreticiye/çiftçiye/sigortalıya vermek, sigortalıdan alınacak poliçe prim bedellerini tahsil ederek, kanuni süresi içinde, havuz hesabına aktarmak ve sigortalının hasar ihbarlarını, TARSİM’in İstanbul’daki merkezine iletmek sorumlulukları arasındadır. Bahse konu şirketlerin bunun dışında, başka bir yetki ve sorumlulukları bulunmamaktadır.

S/8) VATANDAŞLARIMIZIN TARSİM’E İLGİSİ NE BOYUTTA?

Tarsim sistemine devletin vermiş olduğu katkı ile talebin her geçen gün arttığını söyleyebiliriz. Tarsim’in çiftçi/üreticiye sağladığı faydanın ve sisteme gösterilen ilginin boyutunu istatistiksel olarak arttığını belirtebiliriz, 2015 yılı tahmini verilerine bakıldığı zaman yaklaşık 1.375.300 adet poliçe yapıldığı, 19.250.000 dakarlık alanın sigortalandığı, yaklaşık 960.000.000-TL’lik prim ödemesinin gerçekleştiği (önceki seneye oranla tahminen %35 artış gösterdiği), sistem tarafından da sigortalılara yaklaşık 720.000.000-TL’lik hasar/tazminat ödemesi yapıldığı (önceki seneye oranla tahminen %42 artış gösterdiği) gözlenmektedir.

Av. Şefik ZİROĞLU

www.sefikziroglu.av.tr

